

waaninbedrijf van menschen te dooden, onverschillig wie of wat, door een aanslag, ergens, in een straat, in een kerk, waar ook. Toch wekt ook het anarchisten-proces te Barcelona dien weerzin tegen de collectieve straf. Het was geheim — men leeft er in het land der Inquisitie. Maar niettemin wist men ons vooruit te vertellen dat er wel vijf-en-twintig ter dood veroordeeld zullen worden en dat de anderen naar de galeien zullen gaan. Er zijn er nu maar acht ter dood veroordeeld. Zijn die inderdaad, gezamenlijk, schuldig aan hetzelfde misdrijf, te boeten door dezelfde straf. Of worden zij voor het anarchisme, en ook voor de geschiedenis, martelaren? Ik kan het niet gelooven dat het anarchisme krachten put uit de terechtstelling van een Caserio of van een Vaillant. Het zal het zeker doen uit het ophangen van acht naamlooze geloofsgenooten in Barcelona en de verwijzing van tientallen anderen naar de galeien.

Doch Spanje heeft thans geen tijd om op Barcelona te letten. Het heeft in geen jaren zoo „meegedaan” als tegenwoordig. Het lijdt aan al zijn koloniën tegelijk en 't lijkt alsof de crisis nabij is.

Nadat de groote maarschalk Campos in de Antillen zijn roem begraven had, werd generaal Weyler uitgezonden. Hij zou het korter en beter doen. Er is niets van gekomen. Het moederland heeft hem troepen en wapens gezonden, zooveel als hij wilde, ongeloofelijk veel en met een taaie kracht van volhouden, die verbazing, bij sommigen afgunst, wekte. De generaal zond telegrammen, waarin voorspeld werd dat de opstand uit zou zijn binnen vijf, vier, drie of twee maanden; als die om waren dito. Hij hoopte steeds; een opgewekte natuur. Maar de Cubanen, met hun volkomen terreinkennis, met hun moed der wanhoop, met hun ideaal — alles wat de tegenstander miste — slopen tusschen de geregelde troepen door, doken op achter den rug, verdwenen voor de aankomst der Spanjaarden. De generaal zag dat het zoo niet ging en nam nu in waarheid strenge maatregelen. De ergste was wel het verbod van aanplanting op de suikerplantages (nu ingetrokken), ten einde de eigenaars te verhinderen geldelijke hulp aan de opstandelingen te verleenen; een maatregel om heel het eiland naar de kelder te helpen. Nog andere dingen beval de opperbevelhebber; dingen die misschien zoo heel gek niet geweest zijn, maar waaromtrent men naar Europa zulke zonderlinge telegrammen gezonden heeft, dat wij ons afvroegen of de generale staf enkel uit Abderiten was samengesteld. Zoo beval hij, naar het heette, dat geen leugenachtige berichten omtrent den toestand door dagbladcorrespondenten meer mochten worden verzonden, tenzij ze door de militaire censuur waren goedgekeurd. Alleen officiële leugens dus! En dan dat plan de campagne: men zou een lijn door het eiland trekken en die allengs naar het Oosten voortbewegen, tot alle rebellen in het oostelijkste puntje bijeenwaren, als wanneer men ze zou verdelgen. Ongeveer de manier dus, waarop de vos uit het sprookje zijn vlooiën kwijtraakt! En dan die overwinningsberichten, waarin steeds x maal zooveel rebellen als Spanjaarden sneuvelden en waarin glorieus vermeld werd dat de Cubanen